

THULE – 25 ÅR EFTER

Af kredslæge *Aage Gilberg*

Da min kone og jeg i 1938 rejste til Thule første gang, var det en bryllupsrejse – og rejsen derop tog 2 måneder.

Mange af Det grønlandske Selskabs medlemmer vil fra foredrag, artikler, bog m. v. være bekendt med, at vi kom polareskimoerne nær ind på livet, at vi kom til at respektere dem, beundre dem og holde af dem – de bedste mennesker i samlet flok, vi havde mødt. Vi har altid siden haft dem i vore tanker og ønsket at møde dem igen. Flere gange er der gjort forsøg herpå uden held.

Men nu lykkedes det gennem forberedelser i meget god tid – og sammenbidt vilje. Vi kunne ikke tænke os nogen bedre måde at holde sølvbryllup på end at rejse op til vore gamle venner i Thule.

Vi havde forberedt os til at udføre en række videnskabelige undersøgelser i forbindelse med denne sølvbryllupsrejse og skulle yderligere vikariere i distriktslægestillingen i 3½ måned. Rejsen tog denne gang mindre end et døgn. Det er jo i sig selv fantastisk og understreger straks fra starten den store forskel på før og nu – 25 år. Jeg ved, at de fleste sidder med et spørgsmål: Blev det trods alt ikke en skuffelse? – Før vi rejste, under rejsen og efter vor hjemkomst er dette spørgsmål så ofte blevet stillet os. Og gode venner havde advaret os.

Vi havde hele tiden haft kontakt med Thule, vi havde læst, hvad vi kunne få fat i om Thule og havde talt med mennesker, der havde været deroppe, så vi vidste, at forholdene havde ændret sig meget, siden vi var der sidst – da Thule endnu var Verdens Ende.

Vi var indstillede på, at de ydre rammer var helt anderledes, end vi endog havde mulighed for at forestille os, men vi følte os samtidig overbevist om, at vore gamle, polareskimoiske venner, som vi havde haft nogle af vort livs smukkeste oplevelser sammen med, simpelt hen ikke kunne have forandret sig så meget, at det ville blive en skuffelse at møde dem igen.

Der blev pillet meget ved denne vor overbevisning – ikke mindst da vi umiddelbart før vor afrejse blev informeret om, at der herskede en helt usandsynlig dyster

stemning i Thuledistriktet – „en oprørsstemning“, hvorunder der endog truedes med både klø og skydning. Vi forstod det ikke – vi havde hidtil opfattet Thule som det mest fredfyldte sted på jorden.

Da vi landede på isen ved Ny Thule, blev vi modtaget af den kollega, vi skulle afløse – han var kørende ud til helikopteren i jeep – og umiddelbart efter at have budt velkommen sagde han: Jeg er bange for, det bliver en skuffelse for Dem at komme tilbage – her er nærmest danskerhad.

Da svandt forventningens glæde næsten bort – men kun et øjeblik, for det viste sig, at den talrige skare, der havde samlet sig på isen, ikke bare var kommet for at se på helikopteren, men for at byde os velkommen.

Vi havde været spændt på, om vi kunne kende vore gamle venner igen – og de os, men det gik fint. En ældre mand trak mig til side og sagde: Tak, fordi du alligevel kom igen.

Men der var ballade og uro – og navnlig havde der været det – på grund af dårlige forhold og intriger mellem forskellige danskere og vestgrønlandere, hvorunder polareskimoerne var engagerede til at tage parti. Telegramkrig, skrivelser og adresser, krav, påstande, klager og sladder havde præget det lille samfund. – Det var egentlig et held, at vi kom netop på dette tidspunkt, så folk kom til at tænke på noget andet.

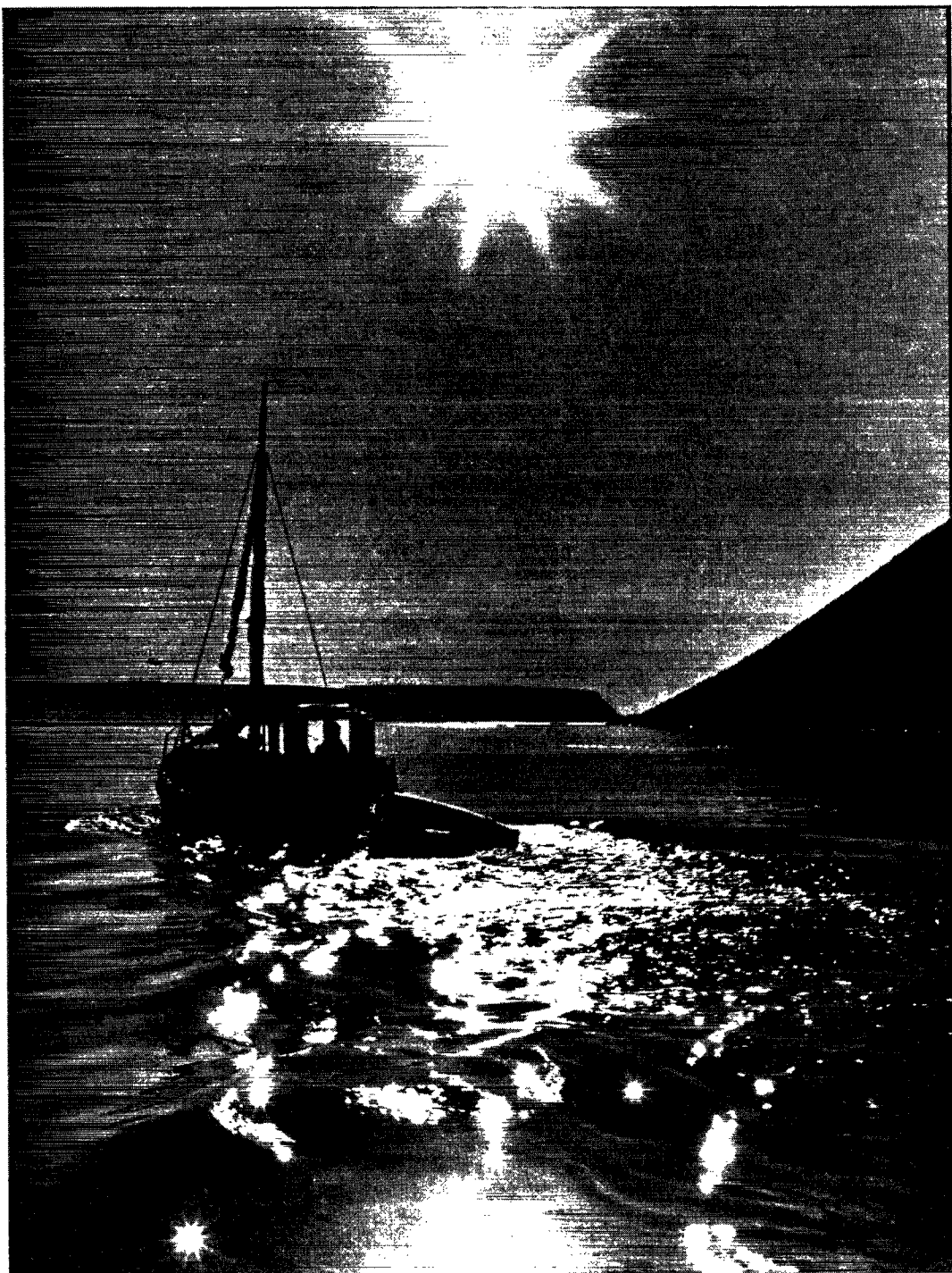
Vi havde meget at gøre og skulle nå så mange rejser som muligt, mens isen var god. Vi fik derfor snarest arrangeret en tur til Siorapaluk og fik gamle bekendte til slædekuske.

Lad mig sige det kort: Denne rejse – som alle de andre – fyldte os med glæde og varm taknemmelighed. Den alene indfrie vore dybeste forventninger. Vi mærkede ingen reservation. Vi var mellem venner, lige så omsorgsfulde og hjælpsomme, lige så underholdende og glade som i gamle dage. Det var, som om det lange tidsrum mellem før og nu helt blev udvisket. Overalt blev vi hjerteligt modtaget – hver eneste boplads, hvert eneste hus besøgte vi. Billeder fra gamle dage havde vi med at vise frem og forære bort. Smil og latter fyldte husene, fælles minder og oplevelser dukkede frem i erindringen. Ungerne lyttede og blev også vore venner.

Taimáiné sordló! Nuaninguajo!

Vi inviterede på film fra vort første ophold i Thule. Forsamlingshuset var overfyldt, og arrangementet måtte gentages. Det blev den helt store oplevelse – for eskimoerne at se sig selv på film, for os at mærke deres glæde, høre deres umiddelbare udråb, deres smittende latter.

Jeg benyttede lejligheden til at fortælle om vort undersøgelsesprogram og forskellige hygiejniske og lægelige spørgsmål, og så sluttede vi med et par numre på savbladet. Der var stemning og kontakt.

Postskibet »Thule« passerer Thulefjeldet på vej hjem til Thule.

Foto: Lisbet Gilberg

Da vi endelig holdt inde, bad en af dem om ordet: „Jeg vil gerne på alle polar-eskimoers vegne sige jer tak for denne fornøjelige aften – men endnu mere, fordi I er kommet igen, fordi I kender os og forstår os. Vi synes, I er helt som i gamle dage, og det er som om I har bragt gamle dage med jer tilbage. Min kone var tjenerinde hos jer, da I var her sidst, og jeg ved, hvor godt hun befandt sig hos jer. Meget stor tak for den gang, for i aften – og fordi I kom igen.“

Er det underligt, at vi blev meget glade. Denne aften blev en yderligere understregning af den kontakt og åbenhed, vi havde mødt på bopladser og i husene. En fred og harmoni fyldte mit sind. Alt det kævl og spektakkel, som havde præget Thuledistriktet og bedrøvet mig dybt, var som blæst bort. Livet var dejligt – også når vi ikke var på slæderejse. 2–3 uger efter vor ankomst kendte vi alle og følte os hjemme.

Hermed har jeg besvaret Deres spørgsmål. Vor genkomst til Thule blev ikke en skuffelse, men det betyder ikke, at vi fandt alt såre godt.

Det siger sig selv, at oprettelsen af den store, amerikanske base – TAB – midt i dette distrikt i 1951 ikke har kunnet undgå at præge tilværelsen heroppe – endog meget stærkt.

Allerede i 1953–54 etableredes officiel flytning af de 27 eskimofamilier, som boede i selve Thule, til den gamle boplads Qanaq på nordsiden af Inglefieldbugten. Samtidig opstod en begrebsforvirring med hensyn til navnet Thule. På officielt dansk er Thule = det ny Thule ved Qanak; men både eskimoerne og amerikanerne kalder det ny Thule for Qanak, som det altid har heddet.

At lande i en storby med 3 buslinier, daglig flyveforbindelse med New York- stor-magasin, politipatruljer, barer, biografer, klubber og diverse kirker på et sted, hvor vi som nygifte havde gået hånd i hånd og oplevet den arktiske ødemark, var i sig selv ufatteligt. At erfare, at den amerikanske losseplads var blevet en væsentlig forsyningskilde for eskimoerne. En udstedskvinde sagde: Den skraldespand er blevet en stor jagtmark.

At se dem iført amerikanske uniformseffekter, anvende garderobereske som kødgrave, have amerikanske stålmøbler, basekopper og talrige andre amerikanske ting i deres huse var ejendommeligt – men ved nærmere eftertanke forståeligt. Amerikanerne kasserer alt muligt med meget fri hånd – og hvorfor skulle man købe ting og sager dyrt i butikken, når man kan hente dem gratis på dumpen, selvom det er forbudt.

Tobak, te, kaffe, chokolade og meget andet kan fås billigere på basen end i butikken. Og lidt ekstra penge kan man tjene ved at slå sig lidt ned ved Dundas og lade sig engagere til at køre slædeture for amerikanerne. Dundas,

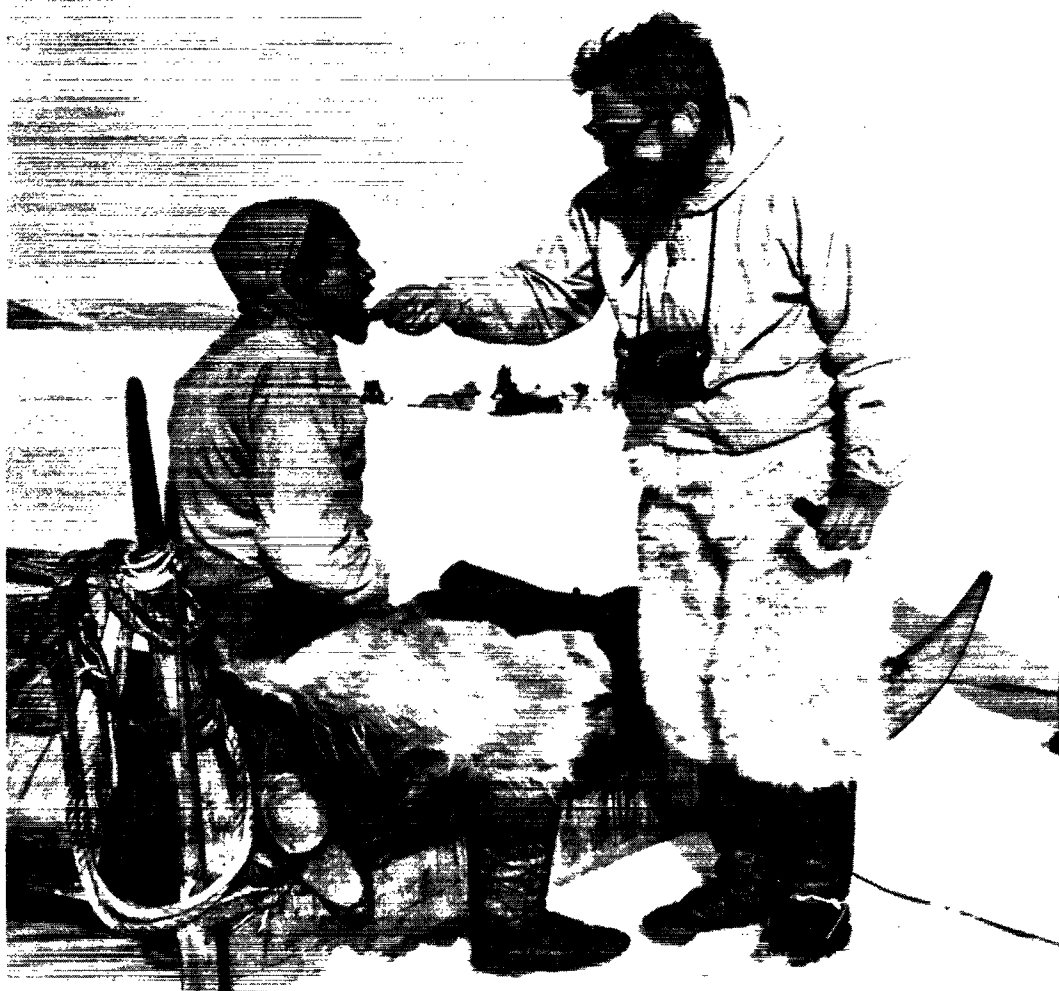

Foto: Lisbet Gilberg

*Sabin-vaccinationen 1963 blev gennemført
i langt videre omfang end forventet.
Her gives vaccinen midt på havisen under opsamlingsrejsen.*

som er det gamle Thule, er væsentligst befolket af radio- og vejrtjenestefolk. Dundas kaldes forsvarsområde, og beboerne her kan få helt afgiftfri varer og er officielt de eneste i distriktet, der kan handle på basen. Det havde været mere konsekvent, hvis dette område blev overtaget af det danske militær. En del misforståelser og uheldige forhold kunne herved undgås, samtidig med, at den danske militær-

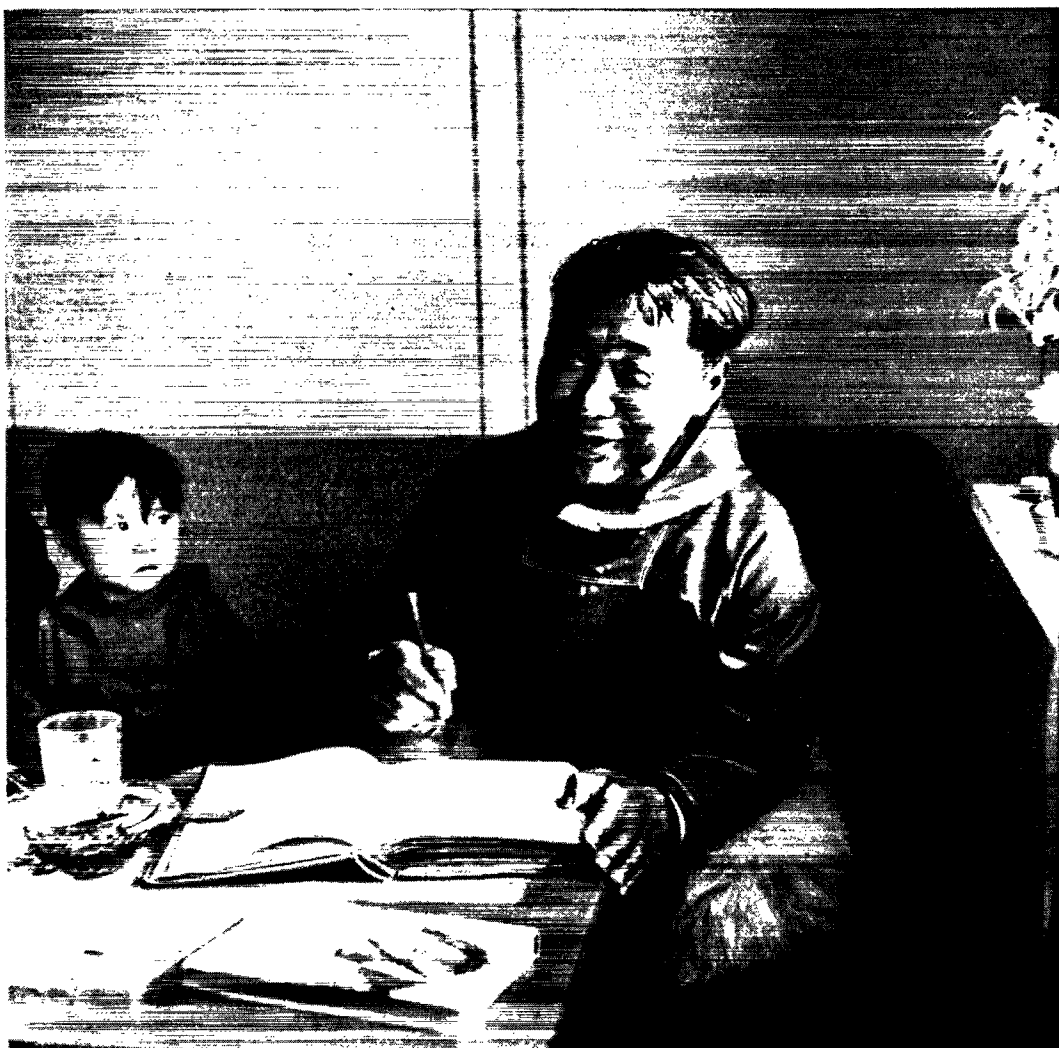

Morgenmad i sommerteltet hos Suakánguaq.

Foto: Lisbet Gilberg

mission ved basen kunne blive mere sufficient. Nu er der ved basen kun én dansk forbindelsesofficer, som udover de repræsentative forpligtelser skal formidle kontakt mellem amerikanere og danskere og samarbejde med inspektøren om talrige problemers løsning – herunder flyvehjælp. Det er klart, at meget afhænger af denne ene mands arbejdsevne og personlige egenskaber.

Det må siges, at den amerikanske ledelse er indstillet på at gøre alt for at ødelægge så lidt som muligt, er uhyre hjælpsom og samarbejdsvillig, stiller beredvilligt fly og

*Hvad skal man dog stille op, når man får en gæstebog stukket ud?
Storfangeren Angutivdluarsuk på besøg i lægehjemmet.*

Foto: Lisbet Gilberg

specialhjælp til rådighed – men basen er i sig selv en udfordring til det oprindelige eskimoiske liv. Og det er det ny Thule, Qanak, egentlig også.

For os – som for mange andre – blev denne by et slag i ansigtet. Lad mig citere et afsnit fra et af de første numre af Thules lokale avis: „Der er ikke ofret meget hjertevarme på anlæggelsen af det ny Thule. Da man kom hertil med skibet var det første indtryk en kedelig samling af ret ens huse anlagt på en grusskråning, der endnu efter ti års forløb kun havde tilladt enkelte græstotter at slå rod. Kun ved at

dreje kikkerten til siderne, til eskimoernes hyggelige kajak- og kødstativer, kunne man forvisse sig om, at det var et sted, hvor der levede almindelige mennesker. „Og indtrykket holder sig desværre“, sagde en af beboerne, „nu har jeg boet i Thule i 2 år – jeg føler mig stadig som på gennemrejse i en barakby.“ Byen med hædersnavnet Thule – byen til Knud Rasmussens minde. Og lad mig tilføje: bortset fra grimheden gør det et meget stærkt indtryk, at hovedparten af byen er optaget af funktionærhuse, dyre huse med fjernvarme, varmt og koldt vand og badeværelse, mens eskimoerne bor i et lille blindtarmsområde i meget tæt beliggende og ikke ret gode huse – uden vand og uden W C.

Om de helt uanstændige og sundhedsfarlige renovationsforhold samt om erstatningshusenes forfatning har jeg afgivet rapport – ligesom om andre sundhedsmæssige problemer, herunder mine forhandlinger med amerikanerne om sanering af forholdene ved dumpen, så de ikke rummer sundhedsfare og således, at værdifulde ting i træ, metal og tøj bliver frasorterede til eskimoerne og ikke bare kastet på dumpen mellem alt muligt affald.

Men lad mig her understrege, at de erstatningshuse, som blev bygget ved Thules flytning, og hvortil amerikanerne ydede et meget stort beløb, er stærkt præget af hastværksarbejde – og ikke hensigtsmæssigt konstruerede. Man må dybt beklage, at kontorchef Rosendahls omhyggeligt udarbejdede forslag til ordentlige, velisolerede og ventillerede huse blev forpurret – til stor skade for eskimoerne og medførende betydeligt øgede udgifter til brændsel.

De gamle jordhuse, vi kendte, forekom os på sin vis bedre.

Men vi må forstå, at eskimoernes krav til et hus selvfølgelig gradvis øges, når de ser funktionærernes huse og, når de selv får flere og flere ikke absolut nødvendige ting at skaffe plads til. Det hus, der klages over idag, opfattedes måske som godt nok for bare 10–15 år siden. I hele problemstillingen omkring husene, deres størrelse og indretning er det stærkt stigende børneantal en tungt vejende faktor.

Nu ser man ingen steder de smukke spæklamper. Ej heller forekommer om sommeren de hensigtsmæssige skindtelte, som familien flyttede ud i, mens vinterhuset blev udluftet og solet. Og de ny, dyre huse synes samtidig at gøre fangerne mere stavnsbundne.

Hvorfor kan husbygning og meget andet arbejde iøvrigt ikke i langt højere grad overtages af eskimoerne selv under et par dygtige fagfolks vejledning. De er dygtige og lærenemme. Det skal bemærkes, at de danske håndværkere endnu ikke har haft så stor og uheldig indflydelse på befolkningen i Thule, som der berettes om fra mange andre steder i Grønland.

Hermed er vi fremme ved den stående diskussion om alkoholmisbrug og køns sygdomme.

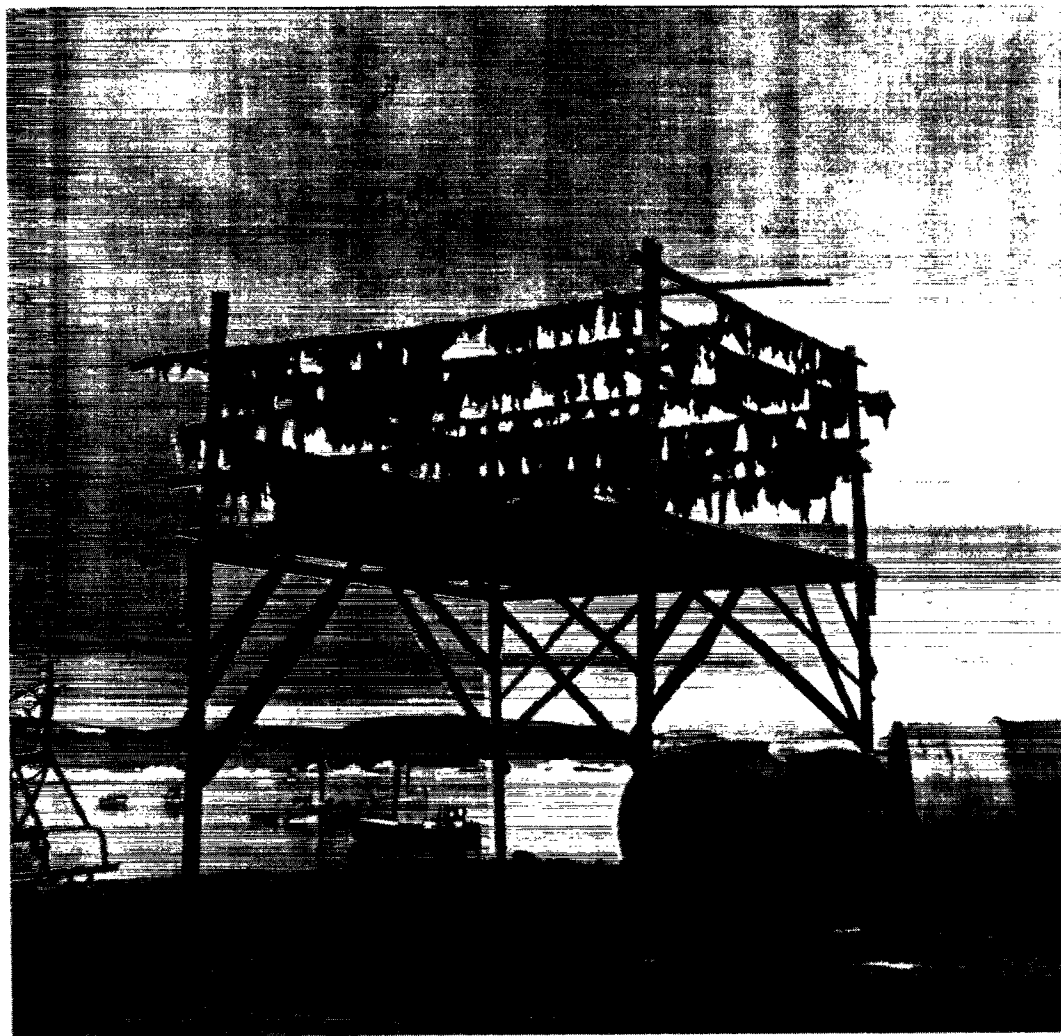
Lægerejse langs Herbertø.

Foto: Lisbet Gilberg

Under vort første ophold i Thule så vi ikke en eneste beruset eskimo. Nu så vi ikke sjældent fulde folk – de fleste bar dog rusen fornøjeligt, men tyveri under spirituspåvirkning er forekommet.

Der har hersket den største forvirring omkring spiritusudhandlingen i Thule, og der er på stedet stadig delte meninger om dette spørgsmål. Også her er problemet præget af at være et socialt prestigespørgsmål, som kun bortfalder ved ens behandling af indfødte og udsendte – og i så fald gerne forbud; rationering eller udhandling efter en enkelt mands skøn synes at være en dårlig løsning.

Eskimoernes endnu ikke underminerede selvrespekt og naturlige værdighed er vel en væsentlig årsag til, at gonorrhoe endnu ikke er forekommet i denne stamme. Det er påfaldende og forstemmende, at polareskimoerne nu helt er gået over til almindelig pengeøkonomi. Det er ikke deres skyld. Men her mærkedes modsætnings-

Et af de dekorative kødstativer ved Thule by.

Foto: Lisbet Gilbert

forholdet mellem før og nu meget stærkt – og på denne baggrund glædede de små-gaver, vi fik, os meget.

I gamle dage var det naturligt og selvfølgeligt at hjælpe hinanden. Nu skal alt betales ligesom herhjemme. Jeg blev forundret, da en mand kom og ville have penge for at have kørt sin egen kone til sygehuset og have medbragt en besked fra det pågældende udsted. Man er vænnet til at få hjælp til alt. Men mange er dog stadig helt uafhængige og klarer sig fint, køber store – op til 30 fods – motorbåde og afbetaler dem hurtigt.

Storfangeren, trommedanseren og imitatoren Navssaq i sit hus i Qekertat. Foto: Lisbet Gilbert

Trods dumpen handles der en del i butikken, men hvorfor er varesortimentet så ensrettet i Grønland – der er stor forskel på behovet i Thule og Godthåb. Det er dog vigtigere, at man i Thule kan få det rette båndjern til slædemeder end, at der er rigeligt af læbestifter og plastikpinde til cocktailbær. I gamle dage fandtes kun virkelige nødvendighedsartikler i butikken, og ville man have andre ting, kunne man selv rekvirere dem fra Danmark. Denne fremgangsmåde anvendes trods butikkens mange fristelser dog stadig. Unge piger bestiller efter katalog sko med stilethæle – de kan blive ret dyre, når forsendelsen præget af et pludseligt ønske sker pr. luftpost.

Parkinsons lov synes at trives ligeså vel i Thule som herhjemme. Til administration og handelsbetjening af disse få mennesker er i dag ansat 14 personer flere end for 25 år siden. Dertil kommer, at den tekniske tjeneste har 10 ansatte. På sygehuset var ansat 10 personer flere end sidst. Samtidig synes mange af disse funktionærer at have langt lettere ved at blive fortravlede. Samarbejdet mellem de forskellige institutioner kunne virke noget tungt og gav anledning til brug af meget papir.

Jeg har hørt en udtalelse om, at der er kommet for mange vestgrønlændere til Thule. Hvorfor kan en dygtig polareskimo f. eks. ikke være butiksbestyrelser. Sådan er det forøvrigt i Siorapaluk, hvor der er større indhandling end i Thule.

Det påstås, at vestgrønlændere ser ned på polareskimoerne som et primitivt folk – det gælder dog næppe generelt, men de, der gør det, får det til gengæld med eskimoerne ligesom de danskere, der ikke respekterer dem – de bliver aldrig accepterede. Som modtræk kan der så skabes surhed og ufred.

Med sorg hørte jeg flere ældre storfangere fortælle, at forholdene ikke var tilfredsstillende: Der var stadig nok af alt, hvis folk gad fange, og en del unge havde ikke rigtig interesse for fangererhverv. De unge fra udstederne vil gerne til Thule med den store butik, kostskole, kirke sygehus, biograf og flere underholdningsmuligheder, men man måtte passe på, at Thule by ikke blev overbefolket.

Hvorfor misbruger man biografen til 2 gange ugentligt at vise overvejende elendige film – mest gamle, udspillede amerikanske film. Hvorfor udnytter man ikke dette hjælpemiddel til virkelig underholdning og oplysning – f. eks. også til danskundervisning i erkendelse af, at sproget stadig er et stort handicap for forståelse og samarbejde. Der har været skole i Thule i mange år, men jeg traf kun ganske få polareskimoer, som kunne gøre sig forståelig på dansk.

Neurotiske tilstande og tilpasningsvanskeligheder forekom også i højere grad end tidligere. Med sorg bemærkede jeg, at også eskimoerne var ved at få et stort medicinforbrug.

Jeg vil gerne citere et par udtalelser.

Først en af flyverchefen på basen: „Med den dybeste beklagelse må vi vist erkende, at polareskimoerne er færdige som polareskimoer. De er ved at blive ødelagt – og basen er selvfølgelig ikke uden skyld. Jeg finder det helt forkert, at man behandler polareskimoerne som andre grønlandere – administrativt, handelsmæssigt og skolemæssigt. Det er mit indtryk, at skolen heroppe gør mere skade end gavn – jeg mener, at skolen er med til at drage dem bort fra deres egentlige erhverv. Man bør i alle henseender tage langt mere hensyn til deres særpræg. Her kan man jo kun være fanger, og at gøre dette område civiliseret er kunstigt. Jeg begriber ikke, at man vil ensrette eskimoerne med andre.“

Sygebesøg hos Qalaseq og Ivalo – under influenzaepidemien.

Foto: Lisbet Gilberg

Flere indsigtsfulde folk med et mangeårigt virke i Grønland har udtalt sig samstemmende om, at man inderligt må bestræbe sig på ikke at sende rekonvalescenter eller folk med psykiske vanskeligheder til Thule, hvor man netop har brug for ligevægtige, dygtige folk. Og det er jo meget centralt – tænk blot på den lange mørketid.

Og den næste udtalelse, jeg vil referere, kommer fra en storfanger, som var opstillet til landsrådsvalget. Midt under sin valgrejse til distriktet besøgte han mig. Han fortalte, at et af temaerne i hans valgtaler var understregning af, at man burde leve, som inuit før havde gjort det – uafhængige af basen og til en vis grad af butikken.

Til en båndoptagelse i sommer – beregnet til udsendelse i den grønlandske radio – udtalte han bl. a.:

Danskere og vestgrønlandere heroppe har alt for travlt med at planlægge – de længes altid for meget efter at komme hjem, når de er på rejse. Det skal gå alt for hurtigt; de forstår ikke rigtigt, at man må indrette sig efter forholdene – vejret og isen f. eks. De presser på og bliver utålmodige, hvis det er nødvendigt at ligge over en dag eller to – derfor sker der så mange ulykker under rejser. Men eskimoerne er vant til at rejse, og de befinder sig godt alle steder, lægger ikke faste planer, men retter sig efter omstændighederne, og det er meget bedre. Jeg mener også, at danskere, som kommer herop, ofte har for travlt med at komme væk igen og derfor ikke når at lære os rigtigt at kende.

Han udtalte også, at efter hans mening skulle polareskimoerne repræsenteres i landsrådet af en polareskimo, og han ville medvirke til at opdrage de bedste unge til at varetage en sådan opgave.

Det fremgår vist klart af, hvad jeg har sagt, at polareskimoernes situation er meget vanskelig og problemfyldt. Vel udgør den polareskimoiske stamme kun en meget beskeden del af den grønlandske befolkning, men en meget betydningsfuld del, som mere end nogen anden lille befolkningsgruppe i vort land har præget vor kultur og gjort Danmark rigere.

Lad os i stedet for at bebrejde hinanden dit og dat og bruge for megen tid til kritik og forargelse anvende tiden til at forsøge i fællesskab at hjælpe denne enestående stamme til på bedst mulig måde at bevare sit særpræg, støtte den i dens bestræbelser for at udbygge fangererhvervet – f. eks. med oprettelse af frysehuse til bevarelse af sommerfangsten, som de ønsker det – ved at hjælpe dem med at hindre fangsthæmmende koncentration i Thule by og norddistriktet – og på mange andre måder.

Men lad os også indrømme, at der er sket store forandringer i vort hjemlige samfund i de 25 år, vi beskæftiger os med. Også her bor talrige mennesker elendigt – og endnu flere er utilfredse og rådvilde, har tilpasningsvanskeligheder og er ved at knuses af teknikkens slavebindende magt – trods den langt mere gradvise udvikling.

Det er kun godt 50 år siden, stationen Thule blev oprettet! – 50 år mellem ældgammel kultur og atomtid.

Det er meget vigtigt, at denne befolknings selvrespekt bevares og dens snigende usikkerhed og angst for fremtiden klart modarbejdes, at de ikke skal henvises til hjælpekasse- og andre subsidieordninger. Alt for få – også i Grønland – kender til bunds polareskimoernes specielle kår – og ingen af deres egne har rigtig mulighed for at tale deres sag. Når der kommer repræsentanter for vort styre op til Thule, kan det let gå sådan, at man på grund af høflighed og sprogvanskeligheder ikke når helt ind til sagens kerne.

Klar til landing foran kirken i Thule.

Foto: Lisbet Gilberg

Man kan alligevel ikke stoppe udviklingen, og det er forøvrigt allerede for sent, vil de kloge sige. Men det kloge er ikke altid det rigtige. Hvad sker der, hvis vi blot lader tingene gå deres skæve gang – at vi har den sidste eller i hvert fald næstsidste generation af polareskimoer med al den rigdom, dette ord repræsenterer. Vil vi anvende tid og menneskekundskab på at opsende de rette folk til Thule? Tænk, hvad det betød, at pastor Jens Olsen, dr. Mogens Holm, Hans Nielsen og Peter Freuchen virkede så mange år, som de gjorde, blandt eskimoerne og samarbejdede med dem i gensidig respekt.

Jeg kender det modsatte synspunkt: De udsendte skal blot gøre deres rent jobs-lige pligt og ikke blande sig i befolkningens liv – og ikke være deroppe for længe. En 1–2 årig periode giver jo også andel i skattefrihedens velsignelse. Ja, men det er jo kun ved at komme ind på livet af disse folk, at man kommer til at forstå deres problemer og få mulighed for at hjælpe dem.

Skal Knud Rasmussens sagnomspundne venner i Thule ende som et proletariat, hvis føde er butikskost og baseaffald, hvis åndelige indhold er baseret på transistor-underholdningspop, billedblade, tyggegummi og øl, hvis klædedragt er den europæisk triste, og hvis sagn, sange, trommedanse og fangstredskaber ikke længere kendes andre steder end på Nationalmuseet? Nej – det vil vi vist alle modvirke!

Efter Knud Rasmussens død meddelte overretssagfører Rudolf Sand fangerrådet, at han havde indledt forhandlinger med den danske stat om overtagelse af stationen Thule. Hertil udtalte rådet, at man udtrykkeligt ønskede, at distriktet vedblivende blev styret som et særskilt område med hensyntagen til dets særlige forhold, og at der ikke skete nogen ændring i nugældende love og sædvanemæssige regler – uden at fangerrådets erklæring var indhentet.

Men nu er polareskimoerne med fangerrådet sanktion – men måske uden egentlig forståelse af betydningen heraf – blevet en del af den grønlandske helhed. Det øger vort ansvar.

Jeg har hørt følgende alvorligt mente synspunkter om polareskimoernes fremtid:

1. De kan blive en succesfuld turistattraktion, som det f. eks. er tilfældet med nogle alaskaeskimoer, der giver opvisninger og sælger særprægede souvenirs.

2. Alle voksne mænd kunne ansættes på TAB som medhjælpere, og her ville de ikke blive aflønnet lavere end andre, fordi de var eskimoer. De ville også nok samtidig få lov at drive fangst. En billig og tilsyneladende praktisk løsning af Thules problemer, men næppe i overensstemmelse med den politik, man hidtil har ført.

Eskimoerne selv og hele deres situation er præget af rådvildhed.

Jeg er anmodet om at hilse i Danmark fra polareskimoerne og anmode om forståelse af deres specielle kår – ikke bare ud fra økonomiske synspunkter. Det har jeg nu forsøgt – forhåbentlig sådan, at det har styrket ønsket om at klare udviklingen fremover så værdigt og hensynsfuldt som muligt og i nært samarbejde med eskimoerne – og sådan, at den respekt for og kærlighed til polareskimoerne, vi nærer, har smittet en smule af på mine læsere.